

A Filiházról

Takaros kis parasztház a 41. házszám alatt, szép kötött székely kapuval – vonzza a szemet, az arra járó figyelmét nem kerüli el. Az út meg az udvar felől is tornác. Haáz Sándor zenetanár vezetett be az épületbe, és mondta el, mi is a Filiház. Mivel a Gyermekfilharmónia háza, és a gyerekek pedig mindent rövidítenek, így nevezték el már akkor, amikor avatták...

A kőlépcsős, kis verandás ház udvara rendezett, füves, az udvar hátsó felében tekintélyes méretű csűr bizonyítja, hogy az egykori tulajdonosok a gazdálkodó családok környékbeliekre jellemző mindennapi életét éltek.

A tetszetős külsejű épületre 2006-ban terelődött a Gyermekfilisek figyelme. A messzi földön ismert Gyermekfilharmónia 25. évfordulójának ünnepségét tervezve kezdett formát ölteni a terv. – Akkor pályázatot is nyertünk, nagyon jó turizmus-évadunk volt, meg tudtuk engedni magunknak, hogy ezt a szerelmet lefordítsuk vásárlásra – mondta el Haáz Sándor. – Ahhoz képest, milyen ócska volt, elég drágán vettük meg. Előnye a háznak, hogy közművesítve van, és azokra a célokra használható, amiért mi megvettük.

Ez a három cél a ház okán fonódik össze: turistáknak szálláshely, egyben múzeum és kézműves táborok színhelye is.

– Kulcsos háznak használjuk, akik nagyon bennfentesek a Filharmónia életében, támogatnak, szeretnek, akiknek le vagyunk kötelezve, nem akarunk tőlük pénzt elvenni a szállásért, azok szállnak meg benne, illetve azok a nagyobb létszámú csoportok is, akikkel olyan viszonyban vagyunk, hogy fogadtak ők, és nekünk is fogadnunk kell őket.

10–15 fő fér el a lakásban, a csűrnek a szénapadlásán 20–30 főt lehet lefektetni. Az épület udvar felőli végén szabadtéri

A Gyermekfilharmónia háza

zuhanyzót építtettek, nyáron 200 liter melegvizet állíthatnak elő, de az épületben is van átfolyó kazán zuhanyzóval, illemhelyel.

– Úgy adjuk ki, ha az internet legalább egy hétig jó időt mutat, mert megtörtént, hogy egy hétig nagyobb csoport volt megszállva, hihetetlenül nagy károkat okoztak, kikaposták a fűvet, még a széna is sáros lett, a csűrben kellett főzni...

Második cél, hogy kézműves háznak használják, táborok számára szereljék fel. Kétszer tartottak ott bútorfestő tábor. – A ház, az udvar hangulata nagyon jót tett a jelenlévőknek, alkotóknak – jegyezte meg Haáz Sándor. Véleménye szerint tárolóhelyben van még hiány, a felszereltséget kell bővíteni, és még szálláshely kellene, ezzel kapcsolatban gondolta a csűr átalakítani.

Nem mellékes a harmadik szempont sem, amit vendéglátónk így fogalmazott meg: – Maradjon meg a faluban legalább egy hagyományos külalakú ház, legyünk egyfajta példa. Örömmre ez a példa már három helyen működött, három helyen ilyen tornácot és kerítést álmodtak meg, egy helyen a székely kaput visszaállították. A gerendás mennyezetnek is nagy vonzása van, aki bejön, vehet magának mintát, hogyan érdemes a nagymamától örökölt házat – esetleg kevés befektetéssel – átalakítani. Később hozzátette: – 2007-ben sokkal nagyobb kovászt láttam ebben a házban, mint ami lett. Egyfolytában itt kellene lakni és dolgozni, hogy valamilyen módon egyre nagyobb körökben elkezdjen ez a szemlélet terjedni.

A házban két különböző stílusú szobát hoztak létre, az út felőli (egykori tisztaszoba) századfordulói tanítói lakás, polgári jellegű bútordarabokkal: műbútorasztalos kezéből kikerült szekrény, üveges tálaló, esztergált kendőtartó, esztergált

székek, díszes keretű tükör és kép, öntött vaskályha, varrógép stb. A hátsó szoba népi bútoros, festett bútorral.

– Amikor elkezdjük berendezni, puritán festett bútoros szobára gondoltunk, amilyenek 150 évvel ezelőtt lehetek: régi, darabos, egyberótt bútorokkal, asztallal, székekkel, ebből gyűjtöttünk is pár darabot, turisztikai célból azért nem felelnek meg, mert sajnálom. Tehát a korábbi elképzelésekből visszaszívunk... A szekrény és rongyszőnyeg miatt kissé polgári jelleget is kapott.

– 2007 májusában avatta a pap ezt a házat, de azt mondta, nem jó szívvel. Azt mondta: amiben nem laknak, nincs családi tűzhely, családi meleg, az nem ér semmit – nagyon burkoltan mondta. Úgy képzeltem, fogok ide orvost vagy tanárt helyezni, lakbérbe, de ahhoz teljesen kellene szigetelni, és nagy fizetés kellene a gázzal való fűtéshez, egy személy nem bírná, esetleg két vagy négy kellene. Hogy ezt meg tudjuk tenni, ahhoz annyira rendbe kellene tenni, hogy télen is lakható legyen. A hátulsó falat két asszony letapasztotta, mert a tapaszos faburkolat mellett vagyok. A deszkafalat valamelyik oldalról lélegezni kell hagyni, hanem befő. Belül gyenge cementes vakolattal levakoltattuk, de kívülről csak tapasztani engedem. Részben, hogy legyen meg az a bájos göröngyös, minden pünkösdkor újramészelt külső felület, tehát kívülről archaikusabb, belülről viszont tisztíthatóbb, meszelhetőbb. A nyáron szereltettük a központi fűtést. Szigeteléssel melegebb lesz.

És azzal a reménnyel zárta az ismeretetőt: – A Fili 30-ra, ami most lesz, 2012-ben, ezt még kimeszeljük, és ennek a három célnak jól meg fog felelni.

P. Buzogány Árpád